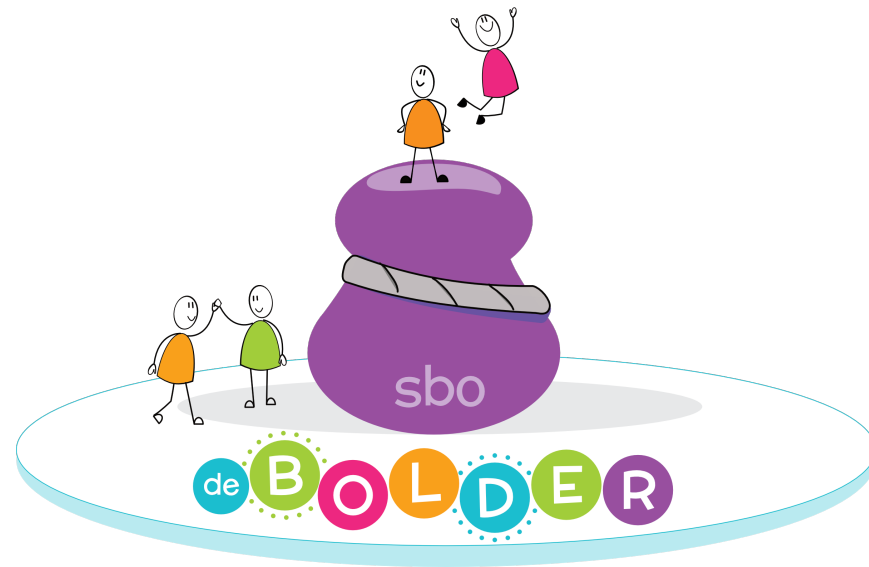

Jaarplan - jaarverslag 2025 - 2026

SBO De Bolder
Franeker

Datum: 1 juli 2026

JAARPLAN 2025 - 2026		JAARVERSLAG 2025 - 2026	
School	SBO De Bolder	School	SBO De Bolder
Datum	02-07-2025	Datum	23-06-2026
Inleiding	Voor u ligt het schooljaarplan voor 2025 - 2026. Het schooljaarplan is bedoeld om de verbeterplannen, zoals beschreven in het vierjarige schoolplan 2023 - 2027 , te concretiseren naar de specifieke schooljaren. Hiermee leggen we verantwoording af naar de betrokkenen bij onze school. In ons schooljaarplan geven we aan: 1. Welke zelfevaluaties we gaan uitvoeren; 2. Welke vragenlijst(en) we gaan uitzetten; 3. Welke voornemens we hebben in relatie tot het schoolplan; 4. Welke actuele ontwikkelingen van belang zijn. We geven per onderdeel de verbeterpunten en onze keuzes aan. Voor dit schooljaar hebben we ervoor gekozen om, gezien de omvang van alle ontwikkelingen en de tijd die hiermee gemoeid gaat, voornamelijk door te gaan met de reeds in gang gezette ontwikkelingen. Enkele actiepunten vragen veel energie, zoals de transitie van de OPP's op papier naar ParnasSys, in kaart brengen van ons burgerschap curriculum, implementatie van Kwink, het leesonderwijs, een nieuw te ontwikkelen rapport, de transitie naar thematisch werken en het versterken van de doorgaande lijnen binnen de school. Namens het team van de Bolder, Stana de Wit	Inleiding	Als een schip dat koers zet op open water, blikken wij in dit jaarverslag van 2025-2026 terug op de golven die we hebben getrotseerd en de havens die we hebben bereikt. Het afgelopen jaar bracht veel windvlagen en helaas nauwelijks enkele momenten van kalmte. Samen hebben we de zeilen strak gehouden, nieuwe routes verkend en koersvast gewerkt aan onze doelen. Met een scherp kompas en een betrokken bemanning zijn we blijven navigeren richting groei, samenwerking en resultaat. De uitgevoerde activiteiten zijn te relateren aan: 1. de gekozen verbeterpunten n.a.v. de zelfevaluatie; 2. de gekozen verbeterpunten n.a.v. de vragenlijsten; 3. de verbeterthema's uit ons schoolplan; 4. de verbeterpunten uit de categorie 'divers' We geven per onderdeel de verbeterpunten en onze keuzes. Daarna werken we de belangrijkste aandachtspunten verder uit. In dit verslag leest u hoe wij onze onderwijsdoelen vorm hebben gegeven, hoe we werkten aan een veilige leeromgeving en welke stappen we hebben gezet in ontwikkeling en professionalisering. Maar dit verslag vertelt vooral het verhaal van De Bolder, een school waar elk kind ertoe doet en wordt gezien zoals het is. Namens het team van SBO De Bolder, Stana de Wit

School & omgeving		Opmerkingen - Evaluatie - Jaarverslag
Formatieve inzet directie, Zorg en begeleiding leraren	Totaal: 23.7793 Directie: 1.0, directie ondersteunende taken: 0.2, zorg en begeleiding: 0.8000, leraarondersteuners: 1.2, onderwijsassistentie: 2.7, facilitair en administratie: 0.7.	Personeel en organisatie We zijn het schooljaar 2025-2026 begonnen met een bezetting van 23,7793 fte. Als gevolg van de reorganisatie binnen de Elan Onderwijsgroep sluiten we af met een door het bestuur vastgestelde maximale norm voor SBO De Bolder van 18,6 fte voor het schooljaar 2026-2027. Deze vastgestelde norm ziet er als volgt uit: Directie: 1,0, kwaliteitscoördinator: 0,8, leerkrachten LB: 6,0, leerkrachten LC:6,4, onderwijsassistenten: 2,2, leerkrachtondersteuners: 1,2, orthopedagoog: 0,4, administratief medewerker: 0,2, facilitair medewerker: 0,2, overig:0,2
Groepen	• We werken dit schooljaar met 12 groepen, nl: Stern (1/2), Jol (3), Flits (4), Schakel (4/5), Regenboog (5), Top (5), Punter (6), Tjalk (6), Klipper (7), Schouw (7), Botter (8) en de Sloep (8). • In de school zijn verder 2 SO-groepen van 't Twalûk en 2 groepen van Grutsk (Gespecialiseerd centrum voor onderwijs en zorg) gehuisvest.	
Functies [namen / taken]	• Directeur: S. de Wit • Ondersteunend aan directietaken: J.Flikkema • Kwaliteitscoördinator: N.van Reeuwijk • Bouwcoördinator OB-MB: A.Krol • Bouwcoördinator BB: L.Wijma • Orthopedagoog: M.Groen	
Twee sterke kanten	• De inspectie van het onderwijs heeft het onderwijs op de Bolder tijdens het kwaliteitsonderzoek op 25 maart 2024 met een voldoende beoordeeld. Alle onderzochte standaarden waren in orde. • De Bolder kenmerkt zich door een sterk pedagogisch klimaat en de leerlingen voelen zich veilig op school.	

Twee zwakke kanten	• Door de groei van het SBO en de intrede van Grutsk en 't Twalûk is er ruimtetekort ontstaan. Dit is deels ondervangen door 4 groepen in het gebouw van de nabijgelegen Opslach te huisvesten. Desondanks is er meer behoefte aan ruimte om de verdere groei van het sbo te huisvesten en alle groepen van de Bolder weer onder één dak te hebben. De huisvesting van De Bolder staat hoog op de agenda van het bestuur. • Relatief weinig instroom in de groepen 1 t/m 3 en de grootte van de groepen in de bovenbouw.
Twee kansen	• Er is ruimte voor instroom. • Implementeren thematisch onderwijs.
Twee bedreigingen	• Door het lerarentekort zijn er weinig mogelijkheden om te vervangen bij ziekte van het personeel. • Zowel het speciaal onderwijs als het speciaal basisonderwijs in Leeuwarden is vol.
Opbrengsten [beleidsvoornemens]	• Door ontwikkelen zicht op ontwikkeling en begeleiding. • Stellen van school eigen doelen voor rekenen en lezen.

Leerlingenaantallen per 1 oktober									Opmerkingen - Evaluatie - Jaarverslag
1	2	3	4	5	6	7	8		Totaal
0	7	14	21	22	25	30	39		158
Opmerkingen en consequenties n.a.v. de leerlingenaantallen: Het leerlingenaantal is het afgelopen schooljaar enigszins gedaald. Op de teldatum van 1 februari 2025 telde onze school 157 leerlingen ten opzichte van 160 op 1 februari 2024. Op de eerste schooldag van het schooljaar 2025-2026 gaan er 136 leerlingen naar school en werken we met 12 groepen. Dit is een groep minder dan het jaar daarvoor. De leerlingen zijn als volgt over de groepen verdeeld: • Groep 1/2 (Stern) -> 7 leerlingen • Groep 3 (Jol) -> 7 leerlingen • Groep 4 (Flits) -> 12 leerlingen • Groep 4/ (Schakel) -> 12 leerlingen • Groep 5 (Regenboog) -> 10 leerlingen • Groep 5 (Top) -> 10 leerlingen • Groep 6 (Punter) -> 14 leerlingen • Groep 6 (Tjalk) -> 14 leerlingen • Groep 7 (Klipper) -> 10 leerlingen • Groep 7 (Schouw) -> 11 leerlingen • Groep 8 (Botter) -> 14 leerlingen • Groep 8 (Sloep) -> 15 leerlingen TOTAAL -> 136 leerlingen Gezien de grootte van groep 5 en het willen hebben van ruimte voor instroom hebben we er bewust voor gekozen om deze groep te splitsen waardoor er nu met een combinatie 4/5 wordt gewerkt. De groepen in zowel de onder- als de middenbouw bieden nog ruimte om gedurende het schooljaar nieuwe leerlingen toe te laten. De groepen 6 en 8 zitten met 14 leerlingen per groep nagenoeg vol. In de groepen 7 hebben we nog ruimte voor instroom. (al komt dit nauwelijks voor) Bij extra veel instroom gedurende het schooljaar kan er eventueel nog een extra groep worden opgezet. Door de groei van onze school, de groei van 't Twaluk en de intrede van Grutsk zijn ook dit schooljaar weer 4 bovenbouw groepen van De Bolder in het gebouw van de nabijgelegen school (De Opslach) gehuisvest.									
Op 1 februari 2025 stonden er 157 leerlingen ingeschreven op De Bolder. Op de eerste schooldag van het schooljaar 2025-2026 zijn er 135 leerlingen gestart. Op 1 februari 2026 bedroeg het totaal aantal leerlingen 139 waarna het schooljaar 2025-2026 werd afgesloten met een leerlingenaantal van 142. Aan het eind van het schooljaar gingen er 29 leerlingen van groep 8 van school. Vier leerlingen stromen uit naar cluster 3 (waarvan één leerling het afgelopen schooljaar niet fysiek in de school aanwezig is geweest en een groot deel van de lestijd op een zorgboerderij heeft doorgebracht. Één leerling stroomt uit naar cluster 4. In totaal gingen er dus $29 + 5 = 34$ leerlingen van school. Lange tijd was het onzeker of we het schooljaar 2026-2027 zouden starten met elf of twaalf groepen. Uiteindelijk werden het elf groepen, wat betekent dat we met één groep minder werken dan het voorgaande jaar en dat er een nieuwe instroom van 20 leerlingen is. Dit is vergelijkbaar met het vorige schooljaar. Op de eerste schooldag van het schooljaar 2026-2027 zullen naar verwachting 128 leerlingen De Bolder bezoeken. Dit zijn er zeven minder dan op de eerste schooldag van het schooljaar 2025 - 2026. (135) Deze daling is voornamelijk het gevolg van een relatief grote uitstroom van 34 leerlingen, gecombineerd met een lagere instroom dan vorig jaar. In het schooljaar 2026-2027 zullen 21 leerlingen vanuit groep 8 uitstromen naar het voortgezet onderwijs. De verwachte instroom maakt het mogelijk deze uitstroom op te vangen, waardoor het totale leerlingenaantal naar verwachting grotendeels stabiel blijft. Voor het schooljaar 2027-2028 wordt opnieuw een relatief grote uitstroom voorzien, wat naar verwachting zal leiden tot een daling van het leerlingenaantal.									

Kwantitatieve gegevens personeel		Opmerkingen - Evaluatie - Jaarverslag
Aantal medewerkers OP	19 (5 mannen en 14 vrouwen)	Bij de start van het schooljaar kampte De Bolder met een hoog langdurig ziekteverzuim van (0,6 (lk.) 0,6125 (lk.), 0,3875 (lk.), 0,7 (lko.) en 0,5 (oa.) De leerkrachten die ziek waren, hoefden echter niet vervangen te worden, omdat de organisatie zo was ingericht dat zij geen groepen toebedeeld hadden gekregen.
Aantal medewerkers OOP	10 (4 mannen en 6 vrouwen)	
Aantal uitstromers	2	
Aantal nieuwkomers	1	
Aantal BHV-ers	9	Bij aanvang van het nieuwe schooljaar in augustus '25 nam de duo collega (0,6125) van de leerkracht die door ziekte was uitgevallen (0,3875) vorig schooljaar de vervanging waar. In oktober '25 vertrok een leerkracht (0,8435) uit groep 5 naar de NT2 school om daar een ontstane vacature in te vullen. Door TU van een collega (0,8375) en de inzet van een collega (0,6) die inmiddels hersteld was, kon de groep na de herfstvakantie worden bemand. Vanaf 1 januari '26 zijn de conciërge en een onderwijsassistent aan De Bolder onttrokken om bovenschools ingezet te worden ten behoeve van facilitaire taken. Hiermee ging er 0,5 fte onderwijsassistentie en 0,2 fte aan conciërgetaken voor De Bolder verloren. In februari '26 valt een leerkracht (0,45) uit. De vervanging wordt deels gedaan door een reïntegrerende leerkracht (0,6125) en door een andere leerkracht tijdelijk uit te breiden. Deze vervanging heeft tot aan het eind van het schooljaar geduurd. Door het vertrek van één van de onderwijsassistenten (0,8), als gevolg van het niet verlengen van haar tijdelijk contract als gevolg van de reorganisatie binnen Elan, is met ingang van 30 maart 2026 een nieuwe onderwijsassistent van een andere school binnen de stichting op De Bolder gestart. In mei '26 moest een onderwijsassistent (1,0) verplicht met pensioen en mocht hij het schooljaar niet afmaken zoals aanvankelijk was afgesproken. Als gevolg van het sociaal plan en indirect de reorganisatie mochten er geen nieuwe contracten worden aangemaakt tot het eind van het schooljaar. Vanaf mei t/m 31 juli ging er hiermee een inzet van 1,0 onderwijsassistentie tot het eind van het schooljaar verloren. De leerkracht (0,3875) is met ingang van 1 november een re-integratie gestart op een andere school binnen de scholengroep en zal in de functie van leerkrachtondersteuner daar blijven.

		Naast bovengenoemde langdurige uitval waren er medewerkers die tijdelijk afwezig waren door geplande operaties en de welbekende griep. Dankzij de extra personele inzet aan de start van dit schooljaar (langdurig zieken die geen groep hadden) en de inzet van de leerkrachtondersteuners konden de vervangingen veelal intern worden opgelost. Gezien het tekort aan invallers een positieve ontwikkeling. Ondanks deze personele druk is het team erin geslaagd om de ontwikkeling van de school voort te zetten. Er is gedurende het jaar frequent aan de speerpunten gewerkt, waarvan een groot deel, het zij volledig of gedeeltelijk, is gerealiseerd. Een prestatie waar we met recht trots op mogen zijn. In het kader van de gesprekkencyclus heeft de directie dit schooljaar meerdere gespreksmomenten met het team gepland en uitgevoerd. Aan de start van het schooljaar vonden de startgesprekken plaats. Tijdens deze gesprekken is onder andere gesproken over de invulling van de normjaartaak en de opzet van het persoonlijk ontwikkelingsplan. In oktober '25 heeft er een eerste ronde groepsbezoeken, plaatsgevonden waarbij aansluitend feedforwardgesprekken zijn gevoerd. Tussen januari '26 en maart '26 zijn de leerkrachten in de gelegenheid gesteld om elkaar te consulteren en elkaar van feedback te voorzien in de vorm van parels en puzzels. De observatieformulieren zijn met de bouwcoördinatoren en de directie gedeeld om in gezamenlijkheid de ontwikkelpunten m.b.t. het expliciete directe instructiemodel vast te kunnen stellen om vervolgens in de bouw door te ontwikkelen. In de maanden mei en juni zijn de functioneringsgesprekken gevoerd. De bijbehorende documenten zijn geüpload in het systeem MooiInzichtelijk, De uitvoering van de POP's is er dit schooljaar bij de meeste medewerkers door de bovenschoolse omstandigheden bij gebleven. Echter, is er meer dan voldoende ontwikkeling op schoolniveau geweest vanwege de hoeveelheid aan speerpunten en teamscholingen. De huidige POP's worden meegenomen naar het nieuwe schooljaar.	
Aantal geplande FG's	29	Aantal uitgevoerde FG's	25
Aantal geplande BG's	24	Aantal uitgevoerde BG's	
Aantal geplande POP's	29	Aantal uitgevoerde POP's	25

Gekozen actiepunten naar aanleiding van het schoolplan			
	Thema	Actiepunt	Omvang
GD1	Sociale en maatschappelijke ontwikkeling	De school heeft onderbouwd welke resultaten ze wil bereiken m.b.t. de sociale en maatschappelijke ontwikkeling	groot
GD2	Leerstofaanbod	We willen een onderzoek doen naar hoe en of we thematisch onderwijs in ons aanbod kunnen integreren (kleuters: van thema's naar thematiseren) door taal\lezen en wereldoriëntatie aan elkaar te koppelen en daar een passende methode bij te zoeken.	groot
GD3	Rekenen en wiskunde	We willen WIG 5 implementeren en hierbij een kwaliteitskaart ontwikkelen.	groot
GD4	Professionele cultuur	Doorontwikkelen professionele cultuur.	groot
KD1	Inspireren, profileren en innoveren	We willen alle groepen van de Bolder binnen nu en twee jaar weer onder één dak gehuisvest hebben.	klein
KD2	Inspireren, profileren en innoveren	De Bolder heeft zowel binnen als buiten een inspirerende leer - en speelomgeving in de vorm van een aantrekkelijke binneninrichting en uitdagend plein.	klein
KD3	Burgerschap	We oriënteren ons op een praktisch en betrouwbaar meetinstrument m.b.t. de burgerschapsdoelen.	klein
KD4	Taallesonderwijs	Door de samenwerking met De Bieb Op School willen we leesplezier en leesmotivatie bevorderen.	klein
KD5	Pedagogisch handelen	Versterken gezamenlijke pedagogische visie en Rots en Water aanpak .	klein
KD6	Didactisch handelen	Versterken van de kwaliteit van de instructies (edi, controle van begrip, activerende didactiek).	klein
KD7	Actieve en zelfstandige leerhouding van de leerlingen	Leerlingen kennen hun OPP en hebben hier commitment op.	klein
KD8	Klassenmanagement	Afstemmen en borgen doorgaande lijnen op het gebied van klassenmanagement.	klein
KD9	Opbrengstgericht werken	De analyse van de toetsresultaten richt zich met name op de aanpassing van het lesgedrag van de leerkrachten en het aanbod.	klein
KD10	Professionele cultuur	Leerkrachten delen op school en bovenschools niveau kennis en expertise d.m.v. maatjes leren en kwaliteitskringen.	klein

KD11	Beleidsplan 2023-2027: Inspireren, profileren en innoveren	Opstellen en implementeren plan van aanpak om te komen tot een inspirerende leeromgeving.	klein
KD12	Beleidsplan 2023-2027: Stimuleren van professionele ontwikkeling van medewerkers	Participeren in lerende netwerken.	klein

Uitwerking GD1: De school heeft onderbouwd welke resultaten ze wil bereiken m.b.t. de sociale en maatschappelijke ontwikkeling	
Hoofdstuk / paragraaf	Sociale en maatschappelijke ontwikkeling
Plan periode	

Opmerkingen - Evaluatie - Jaarverslag	afgerond
In het burgerschapsbeleidsplan staan de doelen beschreven die we met onze leerlingen aan het eind van groep 8 willen hebben bereikt. Deze doelstellingen zijn gekoppeld aan de risico's die wij voor onze leerlingen zien en zijn dus toegespitst op onze leerlingpopulatie.	

Uitwerking GD2: We willen een onderzoek doen naar hoe en of we thematisch onderwijs in ons aanbod kunnen integreren (kleuters: van thema's naar thematiseren) door taal\lezen en wereldoriëntatie aan elkaar te koppelen en daar een passende methode bij te zoeken.	
Hoofdstuk / paragraaf	Leerstofaanbod
Resultaatgebied	Leerstof aanbod
Huidige situatie + aanleiding	Om ons onderwijs meer betekenisvol te maken voor onze leerlingen, willen we vakgebieden meer met elkaar gaan verbinden. We kiezen er bewust voor om rekenen, schrijven en verkeer vooralsnog afzonderlijk aan te blijven bieden. Afgelopen schooljaar zijn we gestart met het oriënteren op geïntegreerde methodes die mogelijk goed aansluiten bij onze specifieke doelgroep. We hebben daarbij verschillende methodes onder de loep genomen: Faqta, Jeelo, VierKeerWijzer, Alles-in-1 en GO!. Binnen het team is unaniem gekozen voor de methode GO! Deze methode sluit, voor zover wij dit op dit moment kunnen inschatten, tot dusver het beste aan bij onze visie en de onderwijsbehoeften van onze leerlingen. Aangezien er voor onze doelgroep eigenlijk geen methode volledig passend is, willen we eerst praktijkervaring opdoen voordat we besluiten tot definitieve aanschaf. Daarom starten we na de zomervakantie met een proeflicentie op GO! (€15,00 per leerling). Deze proefperiode biedt ons de mogelijkheid om twee thema's te doorlopen: we krijgen begeleiding bij het voorbereiden, uitvoeren en evalueren van deze thema's. In overleg met de aanbieder wordt vervolgens bekeken hoe een eventueel invoeringstraject eruit kan zien.
Gewenste situatie (doel)	Aan het eind van 2025 is er een keus gemaakt voor een geïntegreerde methode waarmee wij ons onderwijs betekenisvoller kunnen maken. Aan het eind van het schooljaar 2025 - 2026 hebben we meerdere thema's uit de methode met elkaar voorbereid en gegeven en hebben we voldoende ervaring opgedaan met de nieuwe methode, zodat deze in 2026 - 2027 geïmplementeerd kan worden.

Activiteiten (hoe)	1. De kwaliteitskring taal/wereldoriëntatie neemt de regie en is verantwoordelijk voor de ontwikkeling van dit speerpunt. 2. Tussen elke vakantie in wordt er minimaal één keer fysiek vergaderd. 3. Na de zomervakantie vindt er een teambijeenkomst over de methode plaats. 4. De twee schoolbrede thema's worden op bouwniveau uitgewerkt. De groepen bereiden dit op een aantal woensdagmiddagen gezamenlijk voor. 5. Na de herfstvakantie wordt gestart met het eerste thema. 6. Het tweede thema wordt voor de Kerstvakantie afgerond. 7. Teamreflectie na elk thema: Wat werkte goed? Waar liepen we tegenaan? Wat heeft het opgeleverd? 8. Feedback ophalen bij leerlingen: Wat vonden zij betekenisvol? Wat hebben ze geleerd? Wat kan beter? 9. Verslaglegging en borging: Ervaringen vastleggen voor collega's, nieuwe teamleden, of richting het MT.
Consequenties organisatie	1. Voldoende voorbereidingstijd faciliteren. 2. Samenwerking op bouw- en schoolniveau. 3. Na elk overleg met de voorzitters van de kwaliteitskringen vindt er een inhoudelijk teamoverleg plaats over de speerpunten.
Consequenties scholing	1. Twee collega's scholen zich tot GO! coördinator. 2. Invoeringstrainingen door de aanbieders.
Betrokkenen (wie)	Alle teamleden
Plan periode	
Eigenaar (wie)	Kwaliteitskring taal/wereldoriëntatie
Kosten	7500,00
Omschrijving kosten	1. Proeflicentie 15,00 per leerling 2. Licentie 30,00 per leerling per twee jaar
Meetbaar resultaat	Aan het eind van het schooljaar 2025 - 2026 worden wereldoriënterende vakken, lezen, taal, wetenschap, techniek, muziek en creativiteit geïntegreerd gegeven en hebben we thema's gezamenlijk voorbereid.
Evaluatie (wanneer) (hoe) (wie)	1. Eerste evaluatie voor de Kerstvakantie van 2025. 2. Tweede evaluatie in juli 2026. 3. Evaluaties worden gedaan door de kwaliteitskring in samenspraak met alle teamleden. 4. Feedback bij leerlingen ophalen.
Borging (hoe)	Loodsboek de Bolder

Opmerkingen - Evaluatie - Jaarverslag	actief
Het tijdspad dat ons voor ogen stond, hebben we moeten bijstellen. Door werkdruk - o.a. vanwege de invoering van het nieuwe OPP - hebben we als team besloten de introductie van Go! te verplaatsen naar een latere datum. Uiteindelijk heeft deze plaatsgevonden op woensdag 7 januari '26 (via Teams). De voorbereiding van het eerste proefthema (Het heelal) liep vervolgens ook vertraging op, deze keer door ziekte van de Go!-trainers. Vrijdag 6 maart vond deze alsnog plaats. Aan het eind van het schooljaar is er één thema verkend en uitgewerkt. Dit is te weinig om op basis daarvan wel of niet een keus voor GO! te kunnen maken. Dit heeft ertoe geleid dat we in het eerste deel van het nieuwe schooljaar een tweede thema gaan uitwerken en uitvoeren met onze leerlingen. Daarna zal op deep democratische wijze besloten worden of we al dan niet kiezen voor GO! In de verschillende bouwen hebben we, onder leiding van een trainster, de eerste vier weken van het thema verkend en ingepland. Afgesproken werd Go! in de middagen in te roosteren en in de ochtenden de bestaande structuur te handhaven. Dit betekende ook dat we ervoor kozen naast rekenen, schrijven en verkeer ook spelling volgens de oude methode (Staal) te blijven gebruiken. We hebben geprobeerd het voortgezet technisch lezen te koppelen aan de Rijke Teksten van Go! In de laatste week (8) van dit proefthema hebben we onze eerste ervaringen teambreed geëvalueerd. In voorbereiding daarop hebben we een korte enquête uitgeschreven om alvast het gevoel in het team te temperen. Tijdens de tussentijdse evaluatie van GO! hebben collega's via een vragenlijst en overleg hun ervaringen gedeeld. Hieruit komt een positief maar ook realistisch beeld naar voren, waarbij vooral de implementatiefase nog aandacht vraagt. Het team geeft aan in de basis goed uit de voeten te kunnen met GO!, maar benadrukt dat de methode in sterke mate afhankelijk is van een gedegen voorbereiding. Er is brede consensus dat de kwaliteit van de lessen "staat of valt met een goede voorbereiding". Tegelijkertijd ervaren collega's dat de beschikbare tijd hiervoor regelmatig tekortschiet, mede doordat er niet altijd sprake is van een volledige werkweek en nog niet alle onderdelen van de methode voldoende verkend zijn. Er is behoefte aan structurele inbedding van voorbereidingstijd, bijvoorbeeld door het plannen van vaste momenten (zoals margedagen of gezamenlijke middagen). Daarnaast wordt het gezamenlijk voorbereiden en gebruikmaken van elkaars kwaliteiten als waardevol gezien. Vooral aan het begin van een nieuw thema is er behoefte aan meer tijd en afstemming, terwijl wekelijks evaluaties beknopter kunnen. Om tijd te creëren dient het team ook keuzes te maken gedurende een schooljaar. Wat we doen, doen we goed of doen we niet. Wat betreft de inhoud van het onderwijs geven collega's aan dat er nog gezocht wordt naar het juiste niveau en passende invulling voor de doelgroep van SBO De Bolder. Dit geldt met name voor: -het selecteren van geschikte filmpjes (waarbij alternatieven beschikbaar zijn); -het bepalen van het juiste moeilijkheidsniveau van teksten; -het aanbieden van leesteksten die voldoende uitdaging bieden. Hoewel dit nog ontwikkeling vraagt, is er bereidheid om leerlingen meer uit te dagen en gebruik te maken van didactische modellen zoals Expliciete Directe Instructie (EDI). De lessen van GO! worden door leerlingen overwegend als leuk en motiverend ervaren. Ook de doe-opdrachten worden positief beoordeeld, met name in de middenbouw waar deze goed uitvoerbaar blijken en samenwerking stimuleren. Op het gebied van lezen zijn er aandachtspunten. In de bovenbouw wordt het aanbod voor technisch lezen als beperkt ervaren, terwijl de middenbouw hier positiever over is. In de groepen 3 en 4 wordt daarom nog gewerkt met een aanvullende methode. Er is behoefte aan een duidelijke, schoolbrede aanpak voor technisch lezen en het aanbieden van leesteksten. Ook de beschikbare leestijd in de ochtend wordt als relatief kort ervaren. Daarnaast blijkt dat nog niet alle soorten lessen binnen GO! aangeboden zijn, doordat tijd en ervaring nog ontbreken. Dit onderstreept dat het team zich nog in een oriëntatie- en ontwikkelfase bevindt. Ten aanzien van de doorontwikkeling van GO! binnen de school is het team voorzichtig positief. Er is geen duidelijke afwijzing, maar wel een duidelijke behoefte aan: -meer tijd; -verdere begeleiding; -meer inzicht in de mogelijkheden van de methode.	

Collega's geven aan het prettig te vinden dat de methode houvast biedt, terwijl er tegelijkertijd ruimte is om een eigen invulling te geven. Het samenwerken in (kleine) teams en het benutten van elkaars expertise wordt hierbij als meerwaarde gezien. Tot slot zijn er nog praktische en inhoudelijke vragen, zoals de plek van topografie binnen GO!. Ter ondersteuning van de verdere implementatie vindt er op 4 september een begeleidingsmoment plaats met een externe ondersteuner (GO!). Na het werken met het nieuwe (proef)thema Wonen en bouwen zal een besluit worden genomen over het vervolg en de verdere inzet van de methode.

Met de externe ondersteuner is afgesproken onze evaluatie met haar te delen, zodat zij deze kan meenemen in de voorbereiding van het tweede proefthema. Deze is vastgelegd op vrijdag 4 september '26, met als voorlopig thema Wonen en Bouwen. (Dit is door het team vastgesteld op 3 juni a.s.)

Na afronding van het tweede proefthema zal opnieuw een evaluatie worden gepland, met als centrale vraag: kiezen we voor Go! of niet?

Uitwerking GD3: We willen WIG 5 implementeren en hierbij een kwaliteitskaart ontwikkelen.	
Werkgroep	Kwaliteitskring rekenen
Hoofdstuk / paragraaf	Rekenen en wiskunde
Resultaatgebied	Rekenen
Huidige situatie + aanleiding	De afgelopen jaren is, door diverse omstandigheden, de implementatie van WIG 5 niet zorgvuldig genoeg verlopen. Hierdoor zijn er verschillen ontstaan in de didactische aanpak, en wordt de methode niet overal toegepast zoals bedoeld. Het bijbehorende draaiboek wordt nog niet door alle collega's gebruikt en de inhoud van de kwaliteitskaart rekenen is onvoldoende bekend binnen het team waardoor de doorgaande lijn ontbreekt. Momenteel heeft de school onvoldoende instructiematerialen voor de leerlingen wat goed onderwijs aan de doelgroep belemmert.
Gewenste situatie (doel)	1. Alle leerkrachten werken conform de uitgangspunten van De Wereld in Getallen 5 en conform de gemaakte afspraken over de didactische aanpak en de organisatie, zoals is vastgelegd in de kwaliteitskaart rekenen (eerder ontwikkeld door de kwaliteitskring). 2. Elke groep beschikt over voldoende reken instructiematerialen voor de leerlingen.
Activiteiten (hoe)	1. De kwaliteitskring rekenen pakt de regie en is verantwoordelijk voor het ontwikkelen van dit speerpunt. 2. De kwaliteitskring rekenen plant gedurende het schooljaar 5 fysieke werkbijeenkomsten. (tussen elke vakantie één) 3. De kwaliteitskring rekenen stemt afspraken af en presenteert deze in het team. 4. De kwaliteitskring rekenen brengt de afspraken uit de kwaliteitskaart rekenen onder de aandacht bij het team. 5. Groepsbezoeken en nagesprekken door de directie en intern begeleider. 6. Aanschaf extra reken instructiematerialen met onderliggend een plan over hoe de materialen over de groepen worden verdeeld enz.
Consequenties organisatie	Na elk overleg met de voorzitters van de kwaliteitskringen vindt er een inhoudelijk teamoverleg plaats over de speerpunten.
Consequenties scholing	N.v.t.
Betrokkenen (wie)	Kwaliteitskring rekenen
Plan periode	
Eigenaar (wie)	Voorzitter kwaliteitskring rekenen
Kosten	2500,00

Omschrijving kosten	Extra instructie rekenmaterialen
Meetbaar resultaat	1. In alle groepen wordt gewerkt volgens de, al eerder vastgestelde kwaliteitskaart rekenen van de Bolder. 2. Alle groepen beschikken over voldoende rekeninstructie materialen. 3. In alle groepen wordt met het draaiboek gewerkt.
Evaluatie (wanneer) (hoe) (wie)	Mei 2026
Borging (hoe)	1. Kwaliteitskaart rekenen. 2. Per kwartaal bespreken hoe e.e.a. loopt in de groepen. 3. Terugkoppeling in teambijeenkomsten. 4. Koppelen aan de groepsbezoeken.

Opmerkingen - Evaluatie - Jaarverslag

actief

Er is het afgelopen schooljaar hard gewerkt om de rekenlessen volgens de uitgangspunten van Wereld in Getallen (WIG) te geven. Het blijkt echter in de praktijk lastig om te monitoren of alle afspraken uit de kwaliteitskaart op een eenduidige manier worden nageleefd. Dit vraagt om verdere afstemming. (bouwoverleg en groepsbezoeken) Ook zijn er tijdens de evaluatie andere puntjes geconstateerd die met afstemming te maken hebben en daarom ook een plek in deze evaluatie krijgen om volgend schooljaar opgepakt te kunnen worden. door de rekengroep groepsbezoeken te laten uitvoeren en/of de kwaliteitskaart meerdere malen per jaar in het bouwoverleg te agenderen. Het draaiboek wordt in alle groepen gebruikt en wordt door het team als waardevol ervaren, zo blijkt uit de afgenomen vragenlijst. Wel is er nog sprake van variatie in de manier waarop het draaiboek wordt ingezet. Zo werken sommige collega's uitsluitend met het observatieformulier, terwijl anderen de planning in het draaiboek verwerken of nog gebruikmaken van de oude weekplanning. Hoewel er ruimte is voor persoonlijke voorkeur, is het wenselijk om vast te leggen dat het draaiboek door iedereen wordt gebruikt en op welke wijze. Dit kan opgenomen worden in de kwaliteitskaart om meer uniformiteit te creëren. De materialen voor rekenen zijn over het algemeen goed op orde. Iedere klas beschikt over een eigen bak met basismaterialen. In enkele gevallen is aanvulling nodig. Hiervoor is een inventarisatielijst opgesteld en gedeeld, waarna bekeken wordt welke materialen besteld moeten worden en wanneer dit gerealiseerd kan worden. Een positieve ontwikkeling is het opzetten van een extra rekengroep na de Cito-toetsen. Deze groep richt zich op leerlingen die moeite hebben met het tempo en behoefte hebben aan extra herhaling en praktisch rekenen. Deze aanpak wordt als effectief ervaren. Een aandachtspunt is het bieden van voldoende ondersteuning aan de leerkracht van deze groep, onder andere door het beschikbaar stellen van passende materialen, zoals de Rekenroute.

Vanuit de kwaliteitskaart en teamgesprekken zijn de volgende aandachtspunten naar voren gekomen:

Tijdsbesteding rekenen: De geplande rekentijd (9.15–10.10 uur) is in de praktijk vaak korter dan een uur, mede door inloop en automatisering aan het begin van de les. Dit gaat ten koste van effectieve instructietijd. Extra ondersteuning voor zwakke rekenaars: De inzet van drie keer per week extra oefentijd (Bareka/Rekensprint) vraagt om betere afstemming en borging. Automatiseren: Er is discussie over het moment en de vorm van automatiseren. Mogelijke alternatieven zijn:

Automatiseren op een ander moment buiten de rekenles; Eén keer per week een les vervangen door een automatiseringsmoment met spel- en kastmateriaal; Extra automatiseren binnen de stamgroep in de middag, hoewel dit organisatorisch uitdagend is vanwege niveauverschillen.

Inzet van oefensoftware: Er is nog geen eenduidig beleid over het gebruik van de WIG-oefensoftware (bijvoorbeeld de laatste 10 minuten van de les of op een ander moment).

Tot slot is er behoefte om binnen het team kennis en ideeën uit te wisselen over effectieve manieren om automatiseren vorm te geven.

Uitwerking GD4: Doorontwikkelen professionele cultuur.	
Hoofdstuk / paragraaf	Professionele cultuur
Resultaatgebied	Professionaliseren van de medewerkers (professionele cultuur)
Huidige situatie + aanleiding	In het schooljaar 2024 - 2025 is het team gestart met een teamontwikkeltraject gericht op het doorontwikkelen van de professionele cultuur. Dit n.a.v de opdracht voor de nieuwe directeur ten tijde van aantreden.
Gewenste situatie (doel)	1. Teamleden krijgen inzicht in ineffectieve samenwerkingspatronen en leren deze te herkennen en doorbreken. 2. Het team versterkt de onderlinge samenwerking door te bouwen aan vertrouwen, openheid en gedeelde verantwoordelijkheid. 3. Teamleden ontwikkelen vaardigheden om elkaar op een respectvolle en effectieve manier aan te spreken op gedrag en gemaakte afspraken. 4. Er ontstaat een professionele teamcultuur waarin aanspreken, eigenaarschap en heldere communicatie vanzelfsprekend zijn.
Activiteiten (hoe)	1. Vierde teambijeenkomst op 16-09-2026 2. Eventueel nog een vijfde en zesde bijeenkomst op een nog te plannen moment.
Consequenties organisatie	Gezien het feit dat een eventuele vijfde en zesde bijeenkomst nog niet zijn gepland, wordt er een beroep gedaan op de flexibiliteit van het team van de Bolder.
Consequenties scholing	Zie bovenstaand.
Betrokkenen (wie)	Alle teamleden
Plan periode	
Eigenaar (wie)	Stana de Wit in samenspraak met M. Morks en Floor Vullings
Kosten	15.000,00
Omschrijving kosten	Begeleiding door M. Morks en Floor Vullings
Meetbaar resultaat	Er wordt zowel tussen de parallelgroepen, als in de bouwen, als op schoolniveau constructief samengewerkt op basis van de gedragsafspraken die er tijdens de teamtrainingen zijn gemaakt.
Evaluatie (wanneer) (hoe) (wie)	Juli 2026
Borging (hoe)	Kwaliteitskaart Professionele Cultuur.

Opmerkingen - Evaluatie - Jaarverslag	afgerond
Op 24 september is de training over de schaal van samenwerking in een vierde bijeenkomst met alle teamleden onder begeleiding van Marjolein Morks en Floor Vulling afgesloten. Het team is in vier bijeenkomsten getraind op het gebied van samenwerking en de professionele cultuur. Tijdens de laatste trainingsdag op 12 juni jl. zijn belangrijke impasses doorbroken en onderliggende thema's benoemd. De focus lag tijdens de bijeenkomst van 24 september op het herstellen van onderling vertrouwen en het bevorderen van open communicatie. Er is onderzocht wat een ieder van het team intrinsiek motiveert om als professional met collega's samen te werken. Daarnaast is er gekeken naar de patronen die de samenwerking soms ondermijnen en is geleerd hoe deze doorbroken kunnen worden. Er is verder gebouwd aan een cultuur van vertrouwen, openheid en gedeelde verantwoordelijkheid, waarin iedereen binnen het team elkaar op een respectvolle en effectieve manier kan aanspreken op gedrag en afspraken. Dit vormt de basis voor een professionele teamcultuur waarin eigenaarschap, aanspreken en heldere communicatie vanzelfsprekend zijn.	

Uitwerking KD1: We willen alle groepen van de Bolder binnen nu en twee jaar weer onder één dak gehuisvest hebben.	
Hoofdstuk / paragraaf	Inspireren, profileren en innoveren
Resultaatgebied	Huisvesting
Gewenste situatie (doel)	Binnen afzienbare tijd zijn alle groepen van de Bolder weer onder één dak gehuisvest.
Activiteiten (hoe)	1. Verschillende mogelijkheden onderzoeken om de Bolder in de nabije omgeving elders te huisvesten. 2. Mogelijkheden onderzoeken m.b.t. een andere huisvesting voor 't Twalûk (en Grutsk). 3. Leerlingprognose voor de komende jaren.
Betrokkenen (wie)	Bestuur, directie, mr
Plan periode	
Eigenaar (wie)	Directie, bestuur, facilitair Elan
Omschrijving kosten	Onbekend

Opmerkingen - Evaluatie - Jaarverslag	afgerond
De ambitie om De Bolder volledig onder één dak te huisvesten is ook et afgelopen jaar weer serieus onderzocht, maar op dit moment nog niet realiseerbaar, aangezien er de komende drie jaar naar verwachting geen veranderingen zullen plaatsvinden. Gezien de prognose dat het leerlingaantal zich de komende jaren rond de 130 leerlingen zal stabiliseren, biedt dit in principe wel mogelijkheden om alle groepen weer onder één dak gehuisvest te krijgen. 't Twaluk en Grutsk zullen dan wel op een andere plek gehuisvest dienen te worden.	

Uitwerking KD2: De Bolder heeft zowel binnen als buiten een inspirerende leer - en speelomgeving in de vorm van een aantrekkelijke binneninrichting en uitdagend plein.	
Hoofdstuk / paragraaf	Inspireren, profileren en innoveren
Resultaatgebied	Inspirerende leeromgeving
Gewenste situatie (doel)	Aan het eind van het schooljaar 2025 - 2026 zijn alle leerpleinen aantrekkelijk ingericht en is het kleurenplan van de binnenhuis studio uitgevoerd.
Activiteiten (hoe)	1. Plan ontwikkelen door werkgroep meubilair in samenspraak met de kwaliteitskring lezen. 2. Feedback aan het team vragen en plan bijstellen. 3. Bestellen en inrichten.
Betrokkenen (wie)	Binnenhuis studio, bestuurder Elan, facilitair Elan
Plan periode	
Eigenaar (wie)	Directie en kwaliteitskring meubilair
Kosten	100.00000
Omschrijving kosten	1. Schilderwerkzaamheden kleurenplan; 2. Overige uitvoerende werkzaamheden t.b.v aanpassingen gebouw.

Opmerkingen - Evaluatie - Jaarverslag	naar volgend jaar
Het doel om aan het eind van schooljaar 2025-2026 alle leerpleinen en kantoren aantrekkelijk in te richten en het kleurenplan van de binnenhuisstudio volledig uit te voeren, is dit schooljaar niet gerealiseerd. Als gevolg van de reorganisatie binnen de stichting is dit traject tijdelijk on hold gezet. Hierdoor zijn geplande stappen rondom de herinrichting van de leerpleinen, de realisatie van de kantoren en het plaatsen van een herkenbaar logo bij de ingang uitgesteld. Het team spreekt de ambitie en wens uit om dit doel in het komende schooljaar alsnog te realiseren. Dit wordt als belangrijk beschouwd voor zowel de leeromgeving als de uitstraling van de school. SBO De Bolder is momenteel de enige school binnen de stichting waar de leerpleinen nog niet zijn vernieuwd en waar de herkenbare visuele elementen, zoals een logo bij de ingang) nog ontbreken. Het realiseren van deze plannen blijft daarmee een belangrijk ontwikkelpunt voor het komende schooljaar, met als doel een aantrekkelijker, inspirerende en herkenbare leeromgeving voor leerlingen en bezoekers.	

Uitwerking KD3: We oriënteren ons op een praktisch en betrouwbaar meetinstrument m.b.t. de burgerschapsdoelen.	
Hoofdstuk / paragraaf	Burgerschap
Resultaatgebied	Burgerschap
Gewenste situatie (doel)	Aan het eind van het schooljaar 2025 - 2026 heeft het team van de Bolder op basis van gezamenlijke criteria een passend monitoringsinstrument voor burgerschap gekozen, waarmee minimaal een keer per jaar structureel inzicht wordt verkregen in de ontwikkeling van burgerschapsvaardigheden bij alle leerlingen.
Activiteiten (hoe)	1. Onderzoek naar vragenlijsten WMK; 2. Voorzet richting bovenschools; 3. Evalueren; 4. Besluitvorming; 5. Uitzetten van de kaart; 6. Analyse en interventies.
Betrokkenen (wie)	Kwaliteitskring burgerschap.
Plan periode	
Eigenaar (wie)	Kwaliteitskring burgerschap
Kosten	0
Omschrijving kosten	N.v.t

Opmerkingen - Evaluatie - Jaarverslag	afgerond
Het doel om aan het eind van schooljaar 2025-2026 als team een passend monitoringsinstrument voor burgerschap te kiezen, waarmee minimaal één keer per jaar structureel inzicht wordt verkregen in de ontwikkeling van burgerschapsvaardigheden van alle leerlingen, is grotendeels behaald. In het afgelopen schooljaar heeft de kwaliteitskring een verdiepend onderzoek uitgevoerd naar de vraagstelling binnen de vragenlijsten van WMK, met als doel de burgerschapsvaardigheden van leerlingen beter te kunnen meten. Uitgangspunt hierbij was dat de vragen begrijpelijk en passend moesten zijn voor leerlingen van groep 6 t/m 8 binnen het SBO. De vragen zijn kritisch geanalyseerd, waar nodig aangepast en deels vervangen. Op basis hiervan is een richtinggevend voorstel voor aangepaste vragenlijsten gedeeld met het bovenschools niveau. Hierop is echter geen terugkoppeling ontvangen. In maart heeft SBO De Bolder deelgenomen aan een bovenschoolse pilot gericht op het meten van burgerschapsvaardigheden via WMK. Hierbij is niet gewerkt met de door De Bolder ontwikkelde vragenlijsten, maar met een door het onderwijskantoor aangepaste versie. Zowel leerlingen als leerkrachten hebben deze vragenlijsten ingevuld. Uit de afname bleek dat het taal- en denkniveau van de vragen voor de leerlingen van De Bolder te hoog lag. Om hierop aan te sluiten is ervoor gekozen om de vragenlijst van groep 6 ook af te nemen in de groepen 7 en 8. De school heeft vervolgens de resultaten van zowel de leerling- als leerkrachtenvragenlijsten geanalyseerd en op basis daarvan interventies geformuleerd. Het team gaat doelgericht met deze uitkomsten aan de slag om het burgerschapsonderwijs verder te versterken en zichtbaar te maken binnen de school. Hoewel er nog geen vervolg of duidelijke terugkoppeling vanuit het bestuurskantoor heeft plaatsgevonden met betrekking tot de bovenschoolse resultaten en de verdere inzet van de vragenlijsten, is De Bolder van mening dat het WMK-instrument – met passende aanpassingen – geschikt is om structureel te gebruiken. Het instrument biedt voldoende mogelijkheden om jaarlijks inzicht te krijgen in de ontwikkeling van burgerschapsvaardigheden bij de leerlingen. Voor het komende schooljaar ligt de focus op verdere verfijning van de vragenlijsten, betere afstemming op de doelgroep en borging van het gebruik binnen de school, zodat de monitoring duurzaam en eenduidig wordt ingezet.	

Uitwerking KD4: Door de samenwerking met De Bieb Op School willen we leesplezier en leesmotivatie bevorderen.	
Werkgroep	Kwaliteitskring lezen
Hoofdstuk / paragraaf	Taalleesonderwijs
Resultaatgebied	Lezen
Gewenste situatie (doel)	Alle kinderen op de Bolder hebben plezier in lezen. Dit resultaat kunnen we aflezen in de resultaten monitor.

Activiteiten (hoe)	1. De kwaliteitskring lezen neemt de regie en is verantwoordelijk voor de ontwikkeling van dit speerpunt. 2. Tussen elke vakantie in wordt er minimaal 1x fysiek vergaderd. 3. De activiteiten uit het leesbeleidsplan, geschreven door de twee leescoördinatoren, zijn in een jaarplanning weggezet. 4. Tijdens de koffie uurtjes met de directie is er aandacht voor leesplezier en leesmotivatie. 5. Implementeren leesapp. 6. Rijke teksten(.org) werkwijze inbrengen in team. 7. Voortgezet technisch leesmethode Flits onder de loep nemen. 8. "Geef een boek cadeau 2026" aanschaffen voor de groep(en), afhankelijk van de titel van het boek. Om zo met de gehele groep klassikaal te kunnen gaan lezen. Zodra de titel bekend is, kijken voor welke groep(en) het boek geschikt is. 9. Verdere uitbreiding van de schoolbibliotheek. Onderzoek naar welke literatuurboeken geschikt zijn. 10. Tijdens de bouwvergaderingen een, door de kwaliteitskring, gelezen boek onder de aandacht brengen. Doel: collega's te enthousiasmeren om jeugdliteratuur boeken te gaan lezen en de leerlingen enthousiast maken om boeken te gaan lezen. 11. Tijdens de Kinderboekenweek een project organiseren de gehele school. Thema dit jaar: Vol avontuur. (1 t/m 12 oktober)
Betrokkenen (wie)	Kwaliteitskring Lezen
Plan periode	
Eigenaar (wie)	Kwaliteitskring Lezen
Kosten	5000.00
Omschrijving kosten	• Deelname Bieb op School (12,50 x 150) Overige kosten: • Prijzen voor de voorleeswedstrijd. • Boeken kinderen boekenweek en team • Budget overige activiteiten.

Opmerkingen - Evaluatie - Jaarverslag	actief
Het doel om leerlingen met plezier te laten lezen is merkbaar en nog niet meetbaar gehaald. Aan het begin van het schooljaar zijn negen vergadermomenten ingepland om de voortgang te waarborgen. Uiteindelijk hebben er vijf vergaderingen plaatsgevonden, met een laatste bijeenkomst gepland op 24 juni. Hiermee is een deel van de geplande overlegstructuur gerealiseerd, al is de frequentie lager geweest dan vooraf beoogd. Op inhoudelijk vlak zijn er duidelijke stappen gezet. De Kinderboekenweek is actief onder de aandacht gebracht bij het team en er zijn nieuwe boeken aangeschaft ter verrijking van het leesaanbod. Daarnaast is er belangrijke vooruitgang geboekt in de organisatie van de schoolbibliotheek: de aangeschafte boeken zijn gescand en ingevoerd in de leesapp. In de bovenbouw zijn de boeken inmiddels overzichtelijk op alfabetische volgorde geplaatst. De ordening van de middenbouwboeken vraagt nog om afronding. Voor het komende schooljaar ligt de focus op de daadwerkelijke implementatie van de leesapp binnen de school. De ambitie is om dit vroeg in het schooljaar te realiseren, zodat het gebruik structureel onderdeel wordt van het leesonderwijs. Met het oog op de mogelijke invoering van de methode GO! zal het boekenaanbod verder worden afgestemd, waarbij aanvullende titels aangeschaft worden die aansluiten bij de thema's. Daarnaast blijft het stimuleren van klassikaal lezen een belangrijk speerpunt. Initiatieven zoals Geef een boek cadeau worden voortgezet en voor de groepen 5/6 en 7/8 is Heel de klas leest aangeschaft. Ten aanzien van de methodes is het voorstel om, bij invoering van GO!, te stoppen met de methode Flits. Dit vraagt om een weloverwogen besluit in samenhang met de verdere ontwikkeling van het leesonderwijs. Begrijpend lezen blijft een belangrijk aandachtspunt binnen de school. Dit vraagt om verdere uitwerking in aanpak en aanbod, zodat het leesonderwijs beter aansluit bij de behoeften van de leerlingen. Concluderend is er sprake van een goede basis en zichtbare ontwikkeling, maar zijn verdere implementatie, borging en inhoudelijke verdieping noodzakelijk in het komende schooljaar.	

Uitwerking KD5: Versterken gezamenlijke pedagogische visie en Rots en Water aanpak .	
Hoofdstuk / paragraaf	Pedagogisch handelen
Resultaatgebied	Pedagogisch handelen
Gewenste situatie (doel)	Alle teamleden hanteren eenzelfde pedagogisch aanpak vanuit een gezamenlijke pedagogische visie.
Activiteiten (hoe)	1. De kwaliteitskring seo/burgerschap heeft de regie en is verantwoordelijk voor de ontwikkeling van dit speerpunt. 2. Er wordt tussen elke vakantie in één keer fysiek vergaderd. 3. Scholing ABC en time-out methodiek door Dick Vogel. 4. Bevoegd Rots & Water leerkracht coacht de leerkrachten on the job in het geven van Rots & water lessen. Dit gebeurt om de week. De ene week geeft de bevoegd Rots en Water docent de lessen, de andere week de leerkracht. 5. Op elke lesrooster in iedere groep staat 30 minuten voor Rots en Water/Kwink en burgerschap. 6. Implementatie Kwink. 7. Ontwikkelen kwaliteitskaart.
Betrokkenen (wie)	Alle teamleden
Plan periode	
Eigenaar (wie)	Kwaliteitskring burgerschap
Kosten	2500.00
Omschrijving kosten	Scholing: ABC methodiek

Opmerkingen - Evaluatie - Jaarverslag	afgerond
Aan het eind van het schooljaar 2025 – 2026 is het ons gelukt om een stevige basis neer te zetten, waarin het team zich professioneel en bewust heeft ontwikkeld in het eenduidig pedagogisch handelen vanuit een gezamenlijke pedagogische visie die zich laat kenmerken door hoge verwachtingen, sensitiviteit en responsiviteit, structuur, acceptatie, respect, bemoedigende begeleiding, eigen verantwoordelijkheid en veiligheid. Dit is het fundament van ons handelen en geeft richting aan de manier waarop wij dagelijks met onze leerlingen werken aan hun sociaal emotionele ontwikkeling en welbevinden. De wijze waarop wij dit doen is in een doorgaande lijn zichtbaar in de gehele school. In de dagelijkse praktijk is ook groei te zien in de manier waarop het team omgaat met gedrag. Er wordt nabij gecorrigeerd op het kleinst mogelijke gedrag. Daarnaast wordt er in alle groepen consequent gewerkt met de Bolderregels, de time-out methodiek en de ABC-methode, waardoor er duidelijkheid en voorspelbaarheid ontstaat voor leerlingen wat leidt tot veiligheid en een positief pedagogisch klimaat. De dagstart met een check-in met behulp van het emotiewiel van Kwink draagt bij aan betrokkenheid en zicht op het welbevinden van leerlingen. De Kwinkslagen hangen zichtbaar in alle groepen aan de wand en leiden tot een gemeenschappelijke taal. De leerlingen herkennen de ‘personages.’ (zelfvertrouwer, de verder kijker, de zelfontspanner enz.) Er wordt bewust gewerkt met de interventies vanuit Rots & Water. Dit laat zien dat er actief wordt nagedacht over de invulling van het aanbod. Leerkrachten zijn eigenaar van de Rots & Water lessen, die structureel zijn opgenomen in de lesroosters. De lessen worden in alle bouwen en groepen gegeven en het zelfvertrouwen van leerkrachten in het geven hiervan is zichtbaar gegroeid. Het is ook gebleken dat er bij bepaalde onderdelen, zoals bij Kwink burgerschap en sociaal emotioneel nog behoefte is aan meer houvast en eenduidigheid in de aanpak. De volgende stap ligt in het monitoren en doorontwikkelen van het in gang gezette proces middels het ontwikkelen van een kwaliteitskaart pedagogisch handelen en in het verder verdiepen en versterken van het burgerschapsaanbod, zodat de kwaliteit van het burgerschapsonderwijs nog verder wordt geborgd.	

Uitwerking KD6: Versterken van de kwaliteit van de instructies (edi, controle van begrip, activerende didactiek).	
Hoofdstuk / paragraaf	Didactisch handelen
Resultaatgebied	Didactisch handelen
Gewenste situatie (doel)	Alle leerkrachten werken met het expliciete directe instructiemodel waardoor en een doorgaande lijn in didactisch handelen binnen de school ontstaat.
Activiteiten (hoe)	1. Alle leerkrachten nemen deel aan de Edischoling bijeenkomsten. De twee bijeenkomsten worden op 16-09-2025 en 27-10-2025 gegeven. 2. Tijdens het maatjes leren bereiden de leerkrachten gezamenlijk een ediles voor en vervolgens observeren de leerkrachten deze ediles bij elkaar en voorzien elkaar van feedback. 3. Directie en intern begeleider observeren lessen m.b.v. de edi kijkwijzer en voorzien de leerkrachten na afloop van feedforward. 4. Voorafgaand aan het teamoverleg waarin Edi centraal staat, leest men de benodigde hoofdstukken uit het boek van M. Schmeier. 5. Leerkrachten scoren zichzelf in hoeverre zij in hun lessen de fasen vanuit het edimodel toepassen. 6. Bespreken van de edi kwaliteitskaart.
Betrokkenen (wie)	Alle teamleden
Plan periode	
Eigenaar (wie)	Directie en intern begeleider.
Omschrijving kosten	Kosten voor scholing

Opmerkingen - Evaluatie - Jaarverslag	naar volgend jaar
Het doel dat alle leerkrachten werken met het Expliciete Directe Instructiemodel (EDI), zodat er een doorgaande lijn in het didactisch handelen binnen de school ontstaat, is deels behaald. Gedurende het schooljaar hebben alle leerkrachten deelgenomen aan de geplande EDI-scholingsbijeenkomsten (16 september en 27 oktober 2025). Deze bijeenkomsten hebben bijgedragen aan een gezamenlijke kennisbasis en een eenduidig begrip van het model. Hierdoor is er binnen het team meer bewustzijn en samenhang ontstaan in het didactisch handelen. Daarnaast is er tijdens het maatjesleren actief gewerkt aan de toepassing van EDI in de praktijk. Leerkrachten hebben lessen bij elkaar geobserveerd en elkaar voorzien van feedback. Dit heeft niet alleen bijgedragen aan het versterken van vaardigheden, maar ook aan een professionele cultuur van samenwerken en leren van en met elkaar. Ook de directie en intern begeleider hebben een belangrijke rol gespeeld in dit proces door lessen te observeren met behulp van de EDI-kijkwijzer en leerkrachten te voorzien van gerichte feedforward. Deze aanpak heeft gezorgd voor gerichte ontwikkeling en het verder aanscherpen van het didactisch handelen. Ter voorbereiding op teamoverleggen waarin EDI centraal stond, hebben leerkrachten relevante hoofdstukken uit het boek van M. Schmeier bestudeerd. Dit heeft de inhoudelijke verdieping ondersteund en gezorgd voor een gezamenlijke taal binnen het team. Een aantal geplande onderdelen is nog niet uitgevoerd. Zo hebben leerkrachten zichzelf nog niet systematisch gescoord op het toepassen van de verschillende fasen van het EDI-model en is de EDI-kwaliteitskaart nog niet gezamenlijk besproken. Deze onderdelen bieden kansen voor verdere borging en verdieping in het komende schooljaar. Al met al is er sprake van een duidelijke groei in het werken met EDI en is een stevige basis gelegd voor een doorgaande lijn in didactisch handelen binnen de school. In het komende schooljaar ligt de focus op verdere borging, reflectie en het verdiepen van de toepassing, zodat EDI duurzaam verankerd wordt in de dagelijkse onderwijspraktijk.	

Uitwerking KD7: Leerlingen kennen hun OPP en hebben hier commitment op.	
Hoofdstuk / paragraaf	Actieve en zelfstandige leerhouding van de leerlingen
Resultaatgebied	Hoorrecht
Gewenste situatie (doel)	Aan het eind van het schooljaar 2025 - 2026 is het hoorrecht van leerlingen op de Bolder structureel vorm gegeven door alle leerlingen op een passende manier te betrekken bij hun ontwikkeling, uiteengezet in het OPP.
Activiteiten (hoe)	1. Team voorlichting over het hoorrecht (sept - okt) 2. Inspiratie of training over kindgesprekken en participatie (sept-okt) 3. Ontwikkelen kindvriendelijke gespreksvormen. Format maken met visuele hulpmiddelen, bijv. smileys, pictogrammen en doelenkaarten. Aparte versie voor jongere en oudere leerlingen. (okt-nov.) 4. Pilofase: uitproberen in alle groepen en daarna feedback ophalen bij leerlingen en leerkrachten. (jan - feb.) 5. In de planning van OPP besprekingen wordt ruimte gemaakt voor een kindgesprek vooraf. Leerlingen brengen vanaf een bepaalde leeftijd eigen input naar het OPP mee. (jan - feb.) 6. Ouders informeren over de rol van de leerling in het proces (jan-feb) 7. Evaluatie en bijstelling (mei-juni): Wat werkt goed/wat werkt niet goed eventueel aanpassen inbedden. (juli)
Betrokkenen (wie)	Team
Plan periode	
Eigenaar (wie)	Intern begeleider en directeur
Kosten	1500.00
Omschrijving kosten	Scholing kindgesprekken

Opmerkingen - Evaluatie - Jaarverslag	afgerond
Het hoorrecht wordt in groep 1 t/m 8 toegepast. Alle leerlingen worden middels templates drie keer over hun eigen OPP gehoord. In ParnasSys wordt geregistreerd dat de leerling is gehoord en de uitkomst hiervan. De uniformiteit van de inzet van de templates kan nog doorontwikkeld worden.	

Uitwerking KD8: Afstemmen en borgen doorgaande lijnen op het gebied van klassenmanagement.	
Werkgroep	Kwaliteitskring sociaal emotioneel en burgerschap
Hoofdstuk / paragraaf	Klassenmanagement
Resultaatgebied	Klassenmanagement
Gewenste situatie (doel)	Aan het eind van het schooljaar 2025 - 2026 is er een doorgaande lijn zichtbaar in het klassenmanagement en zijn afspraken vastgelegd in een kwaliteitskaart klassenmanagement. Hierin zijn afspraken m.b.t groepeeringsvormen, uitgestelde aandacht, zelfstandig werken, instructietafels, doelen enz.
Activiteiten (hoe)	1. Collegiale consultaties 2. Doorgaande lijn bespreken in bouwoverleg en zaken afstemmen. 3. Groepsbezoeken door directie en intern begeleider. 4. Kwaliteitskaart klassenmanagement ontwikkelen. 5. De werkgroep klassenmanagement/burgerschap neemt de regie.
Betrokkenen (wie)	Teamleden, intern begeleider, directie
Plan periode	
Eigenaar (wie)	Werkgroep klassenmanagement
Kosten	0
Omschrijving kosten	N.v.t

Opmerkingen - Evaluatie - Jaarverslag	niet meer van toepassing
Het afstemmen en borgen van de doorgaande lijnen op het gebied van klassenmanagement is niet aan bod geweest. Hoewel er binnen de school al sprake is van verschillende sterke elementen in het klassenmanagement is het dit schooljaar niet gelukt om deze te bundelen tot een eenduidige, schoolbrede aanpak. Één van de redenen hiervoor is de reorganisatie binnen Elan. Dit heeft veel tijd, aandacht en flexibiliteit gevraagd van het team, waardoor prioriteiten zijn verschoven. Er was minder ruimte beschikbaar om gezamenlijk te verdiepen, afspraken vast te leggen en deze structureel te borgen in de praktijk. Ook bleken we door het enthousiasme in de verschillende kringen te veel speerpunten te hebben geformuleerd. De impact van de reorganisatie op De Bolder heeft ons doen besluiten om de doorgaande lijn in het klassenmanagement als doelstelling mee te nemen in het nieuwe te ontwikkelen schoolplan voor de periode 2027 - 2031. In samenspraak met de bouwcoördinatoren zal er komend schooljaar wel worden gewerkt aan het opzetten van een werkwijze om dit goed met elkaar aan te pakken.	

Uitwerking KD9: De analyse van de toetsresultaten richt zich met name op de aanpassing van het lesgedrag van de leerkrachten en het aanbod.	
Hoofdstuk / paragraaf	Opbrengstgericht werken
Resultaatgebied	Handelingsgericht werken
Gewenste situatie (doel)	Aan het eind van het schooljaar 2025 - 2026 zijn zowel de analyses van de methode- als de niet methodegebonden toetsen zichtbaar in het aanbod verwerkt en zijn een groot deel van de OPP's in ParnasSys gezet.
Activiteiten (hoe)	1. De leerkrachten maken van elke niet methode gebonden toets een analyse en verwerken deze zichtbaar in het aanbod voor de periode die daarop volgt. 2. De leerkrachten maken twee keer per jaar een analyse van de M en E toetsbesprekingen en verwerken hun bevindingen in het aanbod voor het komend half jaar.
Betrokkenen (wie)	Alle leerkrachten
Plan periode	
Eigenaar (wie)	Intern begeleider en directeur
Kosten	0
Omschrijving kosten	N.v.t.

Opmerkingen - Evaluatie - Jaarverslag	actief
De analyses worden gemaakt. De daaruit voortvloeiende acties zijn kwalitatief wisselend en kunnen nóg concreter geformuleerd worden m.b.t. het handelen van de leerkracht en planmatiger voor de leerling worden weggezet. De analyses van de methodegebonden toetsen worden niet structureel binnen twee dagen na afname uitgevoerd. Hierdoor wordt het risico vergroot dat hiaten niet tijdig hersteld worden en kunnen deze zich verder vergroten. De uitvoering hiervan is wisselend.	

Uitwerking KD10: Leerkrachten delen op school en bovenschools niveau kennis en expertise d.m.v. maatjes leren en kwaliteitskringen.	
Hoofdstuk / paragraaf	Professionele cultuur
Resultaatgebied	Professionele cultuur
Gewenste situatie (doel)	Aan het eind van het schooljaar 2025 - 2026 heeft elk teamlid minimaal 2x een les met een maatje voorbereid, gegeven/geobserveerd en feedback aan zijn/haar maatje gegeven.
Activiteiten (hoe)	1. De teamleden kiezen een maatje 2. De maatjes maken een planning om elkaar dit jaar twee keer te consulteren 3. De maatjes maken een afspraak met de twee leraarondersteuners binnen de school om de groep over te nemen als de consultaties worden uitgevoerd. 4. De maatjes stellen de directie en intern begeleider op de hoogte van de planning. 5. Twee keer per jaar bereiden de maatjes een les voor, consulteren ze elkaar en voorzien ze elkaar van feedback in de vorm van drie parels en drie puzzels. 6. De parels en puzzels worden met de directie en intern begeleider gedeeld.
Betrokkenen (wie)	alle teamleden
Plan periode	
Eigenaar (wie)	Teamleden, directie en intern begeleider
Omschrijving kosten	N.v.t

Opmerkingen - Evaluatie - Jaarverslag	naar volgend jaar
Het doel om aan het eind van schooljaar 2025-2026 elk teamlid minimaal twee keer een les met een maatje te laten voorbereiden, uitvoeren/observeren en voorzien van feedback, is gedeeltelijk behaald. In de praktijk hebben leerkrachten elkaar één keer collegiaal geconsulteerd, met als specifiek doel het versterken van de toepassing van Expliciete Directe Instructie (EDI) in de lessen. De duo's zijn hierbij voornamelijk gevormd op bouwniveau. Het gezamenlijk voorbereiden van lessen, zoals vooraf beoogd, heeft niet plaatsgevonden. Tijdens de consultaties hebben leerkrachten elkaar voorzien van zowel 'parels' (sterke punten) als 'puzzels' (ontwikkelpunten). Hierbij is gebleken dat het voor collega's relatief eenvoudig is om elkaar positieve feedback te geven, maar dat het lastiger wordt gevonden om kritische of ontwikkelingsgerichte feedback te formuleren. Daarnaast ervaren enkele collega's de consultaties als een vorm van beoordeling, wat mogelijk een drempel vormt voor open en lerende feedback. Verder blijkt dat de observatielijst nog onvoldoende bekend is bij alle teamleden. Hierdoor wordt deze soms als lang en minder praktisch ervaren. Dit heeft invloed gehad op de effectiviteit en het gebruiksgemak van de consultaties. Ondanks deze aandachtspunten wordt het collegiaal consulteren door nagenoeg alle teamleden als waardevol ervaren. Het biedt inzicht in elkaars handelen, stimuleert reflectie en draagt bij aan professionele ontwikkeling. Voor het komende schooljaar ligt de focus op: -Het realiseren van meerdere consultatiemomenten per teamlid; -Het beter borgen van gezamenlijke lesvoorbereiding; -Het vergroten van vaardigheid in het geven van constructieve (ook kritische) feedback; -Het vereenvoudigen en beter introduceren van de observatie-instrumenten. - En tot slot zullen de consultaties bouwdoorbrekend plaatsvinden. De ambitie blijft om collegiale consultatie verder te ontwikkelen tot een vast en gedragen onderdeel van de professionele cultuur binnen De Bolder.	

Uitwerking KD11: Opstellen en implementeren plan van aanpak om te komen tot een inspirerende leeromgeving.	
Hoofdstuk / paragraaf	Beleidsplan 2023-2027: Inspireren, profileren en innoveren
Resultaatgebied	Inspirerende leeromgeving
Gewenste situatie (doel)	Aan het eind van het schooljaar 2025 - 2026 heeft de Bolder aantrekkelijk ingerichte leerpleinen die onze doelgroep recht doen.
Activiteiten (hoe)	1. Het plan van R. Franke is leidend in de uitwerking van de binnenhuisstudio2. De werkgroep meubilair, ontwikkelt in samenspraak met de architecten van de binnenhuisstudio een plan.
Betrokkenen (wie)	werkgroep meubilair, directie, facilitair
Plan periode	
Eigenaar (wie)	Directeur, facilitair en werkgroep meubilair.
Kosten	35000.00
Omschrijving kosten	Materialen inspirerende leeromgeving.

Opmerkingen - Evaluatie - Jaarverslag	naar volgend jaar
Het doel om aan het eind van schooljaar 2025-2026 te beschikken over aantrekkelijk ingerichte leerpleinen die aansluiten bij de behoeften van de doelgroep van SBO De Bolder, is niet behaald. De belangrijkste reden hiervoor is dat de geplande herinrichting van de leerpleinen gedurende het schooljaar on hold is gezet als gevolg van de reorganisatie binnen de stichting. Hierdoor konden voorgenomen stappen, zoals het uitvoeren van het kleurenplan van de binnenhuisstudio en het verder vormgeven van de leerpleinen, niet worden uitgevoerd. Daarnaast heeft de focus binnen de school in dit schooljaar op andere ontwikkelpunten gelegen, waardoor er geen ruimte was om dit traject opnieuw op te starten of versneld door te pakken. Dit heeft ertoe geleid dat De Bolder op dit moment nog niet beschikt over de vernieuwde, eigentijdse leerpleinen die binnen de stichting op andere scholen al wel gerealiseerd zijn. Het team benadrukt het belang van aantrekkelijke en functionele leerpleinen die recht doen aan de onderwijsbehoeften van de leerlingen en bijdragen aan een stimulerende leeromgeving. De ambitie blijft dan ook bestaan om deze ontwikkeling in het komende schooljaar alsnog op te pakken en te realiseren. Hierbij wordt opnieuw aangesloten bij de eerder ontwikkelde plannen, zoals het kleurenplan, zodat de leerpleinen zowel praktisch als visueel aansluiten bij de visie van de school.	

Uitwerking KD12: Participeren in lerende netwerken.	
Hoofdstuk / paragraaf	Beleidsplan 2023-2027: Stimuleren van professionele ontwikkeling van medewerkers
Resultaatgebied	Collegiale consultaties
Gewenste situatie (doel)	Aan het eind van het schooljaar 2025 - 2026 hebben de kwaliteitskringen lezen, taal en rekenen in de lerende netwerken Elan geanticipeerd en hebben zij hun expertise ingezet t.b.v. het vergroten van de kennis en de vaardigheden van de personeelsleden te vergroten.
Activiteiten (hoe)	1. De kwaliteitskringen lezen, taal en rekenen nemen deel aan de bovenschoolse netwerken van Elan: Rekenen: 29-09-2025 (1/3), 18-02-2026 (2/3), 19-05-2026 (3/3) Taal: 30-09-2025 (1/3), 17-02-2026 (2/3), 20-05-2026 (3/3)
Betrokkenen (wie)	Teamleden
Plan periode	
Eigenaar (wie)	Voorzitters van de kwaliteitskringen: W van der Kooi, Y. Nap en N. Faber/J. de Boer
Kosten	0
Omschrijving kosten	N.v.t.

Opmerkingen - Evaluatie - Jaarverslag	naar volgend jaar
Het doel om aan het eind van schooljaar 2025-2026 de kwaliteitskringen lezen, taal en rekenen te laten participeren in de lerende netwerken van Elan en hun expertise in te zetten ter versterking van de kennis en vaardigheden van personeelsleden, is niet behaald. Het is dit schooljaar niet gelukt om vanuit SBO De Bolder deel te nemen aan de lerende netwerken. Een belangrijke oorzaak hiervoor was het aanvangstijdstip van de bijeenkomsten, dat in eerste instantie onder schooltijd viel. Hierdoor was deelname organisatorisch niet haalbaar. Hoewel het tijdstip later is aangepast, bleek het op dat moment niet meer mogelijk om deelname alsnog te realiseren vanwege de reeds gevulde agenda's en andere schoolprioriteiten. Als gevolg hiervan hebben de kwaliteitskringen hun expertise niet kunnen ophalen en versterken binnen de bovenschoolse netwerken, en heeft er geen structurele kennisdeling vanuit deze netwerken binnen het team plaatsgevonden. Voor het komende schooljaar is de intentie helder: de verschillende kwaliteitskringen zullen actief deelnemen aan de lerende netwerken van Elan. Hiermee wordt beoogd om de opgedane kennis en vaardigheden wel te benutten binnen de school en deze planmatig te delen met het team, zodat dit bijdraagt aan de verdere professionalisering van het onderwijs op De Bolder en de expertise vanuit De Bolder binnen Elan wordt benut.	

Te volgen scholing					Opmerkingen - Evaluatie - Jaarverslag
Omschrijving	Wie	Wanneer	Aanbieder	Kosten	ABC methodiek en time-out scholing - Dick Vogel (20 november, 2025). Nagenoeg alle medewerkers van het team van de Bolder, met uitzondering van de langdurig zieken (4), zijn geschoold in de ABC methodiek (Agressievisie, Beroepshouding en Communicatie) en kunnen als de veiligheid in het geding is op een de-escalerende professionele wijze leerlingen fysiek begeleiden. De ABC-methodiek biedt interventie technieken voor het omgaan en het voorkomen van uitingsvormen van boosheid, spanning en agressie. De methodiek is gericht op het vroegtijdig signaleren van kenmerken van spanning en agressie en het creëren van win-win situaties. Uitgangspunt daarbij is dat de verantwoordelijkheid voor het eigen gedrag zoveel als mogelijk bij de leerling blijft liggen, wat leidt tot betrokkenheid, motivatie en zelfsturing. Ook de time out procedure is opnieuw besproken en weggezet in een doorgaande en herkenbare lijn voor leerlingen. Edischoling (3/3) - M. Schmeier (16 september en 27 oktober, 2025). Om de didactische vaardigheden te versterken en het realiseren van een doorgaande lijn binnen de school heeft het voltallige team van de Bolder drie scholingen van Marcel Schmeier gevolgd. De eerste scholing stond in het teken van de instructie, de tweede ging over EDI lesdoelen en de laatste scholing had als onderwerp EDI bij zaakvakken. Hieruit zijn een aantal didactische speerpunten voor volgend schooljaar geformuleerd. In het schooljaar 2026 - 20257 krijgt de scholing een vervolg met Cedin en zijn er twee bijeenkomsten en een ronde groepsbezoeken gepland. Opleiden coordinator Go! In tegenstelling tot wat er aanvankelijk gepland stond, hebben we in plaats van twee, één proefthema van GO! uitgewerkt en uitgevoerd. Van maart t/m eind juni is er schoolbreed gewerkt aan het thema 'Het heelaal.' Na de zomervakantie wordt er aan het tweede thema 'wonen en bouwen' gewerkt. Als er na het tweede thema op deep democratische wijze wordt besloten dat we doorgaan met GO! worden er twee coördinatoren opgeleid. Teamontwikkeling professionele cultuur - M. Morks en F. Vulling (24 september 2025) Op 24 september is de training over de schaal van samenwerking in een vierde bijeenkomst met alle teamleden onder begeleiding van Marjolein Morks en Floor Vulling afgesloten.
ABC methode en time-out methodiek	Team	20-11-2025	D. Vogel	2500,00	
Edischoling	Team	16-09-2025, 27-10-2025	Expertis, M. Schmeier (Elan academy)	Onbekend	
Coordinator GO!	Twee teamleden	Nog onbekend	GO!	N.v.t.	
Professionele cultuur en samenwerking	Team	24-09-2025 en eventueel nog extra te plannen bijeenkomsten	M. Morks en F. Vullings	7500,00	
Onderwijskundig leiderschap	S de Wit	23-09-2025, 30-10-2025, 09-12-2025, 08-01-2026, 03-02-2026	Academia (In company met alle directeurs van Elan)	Onbekend	
Van Intern Begeleider naar Kwaliteitscoördinator	N. van Reeuwijk	23-09-2025, 04-11-2025, 02-12-2025, 06-01-2026, 03-02-2026	Academia(In company met alle Intern Begeleiders van Elan)	Onbekend	
Veiligheidscoördinatoren	J. Flikkema, S de Wit	12-11-2025, 16-12-2025, 09-02-2026, 05-03-2026	Onbekend	Onbekend	
Onder voorbehoud van financiering: Leraarondersteuner	M. Blok	2025 - 2026	Bureau Meesterschap	3200,00	

Kindgesprekken (hoorrecht)	Team	2025 - 2026	Nog onbekend	2000,00	Het team is in vier bijeenkomsten getraind op het gebied van samenwerking en de professionele cultuur. Tijdens de laatste trainingsdag op 12 juni jl. zijn belangrijke impasses doorbroken en onderliggende thema's benoemd. De focus lag tijdens de bijeenkomst van 24 september op het herstellen van onderling vertrouwen en het bevorderen van open communicatie. Er is onderzocht wat een ieder van het team intrinsiek motiveert om als professional met collega's samen te werken. Daarnaast is er gekeken naar de patronen die de samenwerking soms ondermijnen en is geleerd hoe deze doorbroken kunnen worden. Er is verder gebouwd aan een cultuur van vertrouwen, openheid en gedeelde verantwoordelijkheid, waarin iedereen binnen het team elkaar op een respectvolle en effectieve manier kan aanspreken op gedrag en afspraken. Dit vormt de basis voor een professionele teamcultuur waarin eigenaarschap, aanspreken en heldere communicatie vanzelfsprekend zijn.
Onder voorbehoud van financiering: Basiscursus dyslexie	A. Krol, Y.Nap, S. Tiesema	2025 - 2026	KWEC	3000,00	Van Intern Begeleider naar Kwaliteitscoördinator De Intern Begeleider heeft zich in het afgelopen schooljaar, samen met de andere intern begeleiders binnen Elan, geschoold tot kwaliteitscoördinator via Academica University of Applied Sciences. De opleiding is succesvol afgerond met het schrijven van een prachtig verdiepend paper, getiteld "Comfortabel zijn in het oncomfortabele". Hierin beschrijft de Intern Begeleider haar ontwikkeling m.b.t. de drie rollen van trendanalist, zorgregisseur en leercoördinator. De opgedane kennis en inzichten dragen bij aan het verder versterken van de kwaliteitszorg binnen SBO De Bolder en de professionele ontwikkeling van het team. Onderwijskundig leiderschap De directeur heeft in het afgelopen schooljaar, samen met de andere directeurs binnen Elan, de leergang Onderwijskundig Leiderschap gevolgd en tevens succesvol afgerond. Met het behalen van deze opleiding heeft zij naast de 10 punten die zij al had nog eens 90 punten verworven voor de herregistratie in het Schoolleidersregister. Deze 100 punten zijn geldig voor een periode van vijf jaar. De opleiding is afgesloten met een onderzoekspaper getiteld "Het nut en de noodzaak van de controle van begrip". De inzichten uit dit onderzoek dragen bij aan het verder versterken van het onderwijskundig handelen en de kwaliteitsontwikkeling binnen SBO De Bolder. Veiligheidscoördinatoren

					De directeur en directieondersteuner hebben in het afgelopen schooljaar gezamenlijk de cursus tot sociale veiligheidscoördinator gevolgd en succesvol afgerond. Deze samenwerking heeft niet alleen geleid tot het versterken van hun kennis en vaardigheden op het gebied van sociale veiligheid, maar ook tot een gedeelde verantwoordelijkheid en visie binnen de school. De opgedane inzichten dragen bij aan het verder borgen en ontwikkelen van een veilig en positief schoolklimaat binnen SBO De Bolder. Individuele scholing tot Leraarondersteuner Vanwege het ontbreken van beschikbare middelen en het niet verlengen van het tijdelijke contract van de onderwijsassistent in het kader van de reorganisatie, heeft de voorgenomen scholing dit schooljaar geen doorgang gevonden. Scholing in kindgesprekken m.b.t. het hoorrecht Vanwege het ontbreken van beschikbare middelen heeft de voorgenomen scholing dit schooljaar geen doorgang gevonden. Het team heeft intern onderzocht hoe zij het hoorrecht willen vormgeven. De uitkomst hiervan is dat er met templates wordt gewerkt. Basiscursus dyslexie Vanwege het ontbreken van beschikbare middelen, omdat de betreffende collega's de voorgaande jaren de nodige scholing hebben gehad, heeft de voorgenomen scholing dit schooljaar geen doorgang gevonden.
--	--	--	--	--	---

Geplande zelfevaluaties				Opmerkingen - Evaluatie - Jaarverslag
Omschrijving	Wie	Wanneer	Kosten	In het afgelopen schooljaar is de vragenlijst Burgerschap succesvol afgenomen, waarmee waardevolle inzichten zijn verkregen in de ontwikkeling van dit domein binnen de school. De afname van de vragenlijsten van het klassenmanagement, rekenen en taal-/leesonderwijs heeft echter niet plaatsgevonden. De oorzaak hiervan ligt in de vele ontwikkelingen binnen de betreffende kwaliteitskringen, met name in samenhang met de reorganisatie en de daaruit voortvloeiende veranderingen in prioritering en werkwijze. Hierdoor is de beschikbare tijd en capaciteit voornamelijk ingezet op lopende processen en noodzakelijke aanpassingen binnen de schoolorganisatie. De niet-afgenomen vragenlijsten worden meegenomen naar het komende schooljaar, zodat deze alsnog kunnen bijdragen aan het cyclisch werken aan kwaliteitsverbetering binnen SBO De Bolder.
Burgerschap	Team	Mei 2026	Geen	
Taal/leesonderwijs	Team	Januari 2026	n.v.t.	
Rekenen	Team	December 2025	n.v.t.	
Klassenmanagement	Team	September 2025	N.v.t	

Geplande vragenlijsten				Opmerkingen - Evaluatie - Jaarverslag
Omschrijving	Wie	Wanneer	Kosten	Welbevinden: 7,9 (BG: 7,3) Ervaren sociale en fysieke veiligheid: 8,6 (BG: 8,1) Aantasting sociale en fysieke veiligheid: 9,3 (BG: 8,9) Percentage niet gepeste leerlingen: 74,5% (BG: 65,3%) Het welbevinden scoort in 2025-2026 met een 7,9 hoger dan het schooljaar hiervoor. Hier zijn we blij mee, omdat wij dit zien als een belangrijke voorwaarde om tot leren te komen. In vergelijking met het bestuursgemiddelde (7, 3) kunnen we vaststellen dat we het als SBO school prima doen. SBO De Bolder weet de mooie score van 2024-2025 qua 'ervaren veiligheid' in dit schooljaar nog steviger weg te zetten. De leerlingen geven de school een score van 8,6 en dat is prima. Wanneer we onze "ervaren veiligheid" vergelijken met het bestuursgemiddelde dan mogen we trots zijn op onze mooie 8,6. Met een score van 9, 3 (was 8,9 in 2025) geven de leerlingen ook aan dat hun veiligheid niet of nauwelijks wordt aangetast. Ook deze score laat de afgelopen vier jaar een vrij constant beeld zien. Het is opmerkelijk dat ook hier de score hoger is dan de afgelopen 4 jaar en ook hoger dan zowel het landelijk gemiddelde (...) als het bestuursgemiddelde (8,9). Enige punt van zorg is het vasthouden van deze scores waarbij het voor de school wel duidelijk is dat een stabiele basis erg belangrijk is. De
Veiligheids-en en tevredenheidsonderszoek	Leerlingen	Maart 2026	n.v.t.	

			fundamenten van de school zullen op orde moeten zijn om deze scores vast te houden. Het percentage leerlingen dat de afgelopen vier jaar nooit of bijna nooit een aantasting van de sociale en fysieke veiligheid ervaart ligt de afgelopen 4 jaar rond de 50%. In 2024 wordt er voor het eerst in de afgelopen vier jaar ruim onder de 50% gescoord. In 2025-2026 scoort de Bolder 74.5%. Dit is in vergelijking met een jaar geleden een enorme sprong de goede kant op, zeker wanneer we dat vergelijken met die binnen ons bestuur (65.3%). In 2021 zagen we, gezien de afname van het welbevinden van onze leerlingen in de groepen 7 en 8 en een dalende score voor wat betreft de ervaring van de aantasting van de fysieke en sociale veiligheid, aanleiding tot het inzetten van concrete acties. Sindsdien houden we een incidentenregistratie bij en bespreken we de voorgevallen incidenten tijdens het bouwoverleg. Ook komen zij aan bod tijdens de sociaal emotionele groeps- en leerlingbespreking met de leerkracht, kwaliteitscoördinator, de orthopedagoog en de directeur. Één en ander heeft geleid tot een positief effect in het schooljaar 2024-2025. In dat schooljaar is het percentage 64,5%, de hoogste score van de afgelopen 4 jaar. De positieve trend waarin De Bolder zich bevindt heeft zich dit schooljaar doorgezet. Het percentage leerlingen dat nooit of bijna nooit een aantasting van de sociale en fysieke veiligheid ervaart is gestegen tot 74.5%. *Er is geen specifiek landelijk gemiddelde voor het SBO vastgesteld. We hebben onze resultaten vergeleken met het zowel het bestuursgemiddelde als wel het landelijk gemiddelde. We kunnen constateren dat onze scores wat betreft het welbevinden, het ervaren van de sociale en fysieke veiligheid en de aantasting van de veiligheid enigszins of aanzienlijk hoger liggen of gelijk zijn aan zowel het landelijk- als het bestuursgemiddelde. Voor onze doelgroep leerlingen is dit een mooi resultaat.
--	--	--	--

Algemene werkzaamheden				Opmerkingen - Evaluatie - Jaarverslag
Omschrijving	Wie	Wanneer	Kosten	Als gevolg van de reorganisatie is het vernieuwen van de leerpleinen, kantoren en het aantrekkelijk maken van de entree on hold gezet. Dit wordt, als de middelen het toelaten, komend schooljaar opgepakt.
Inspirerende leeromgeving	Werkgroep meubilair en leeromgeving	Schooljaar 2025 - 2026	Onbekend	

Overige zaken		Opmerkingen - Evaluatie - Jaarverslag
Huisvesting	Mogelijkheden blijven onderzoeken voor de huisvesting van De Bolder, zodat de Bolder weer onder één dak is gehuisvest. Onderzoek naar mogelijkheden voor een andere locatie voor Twalûk en Grutsk. Gedurende het schooljaar 2025 - 2026 zullen er schilderwerkzaamheden worden uitgevoerd. (Elan logo ingang)	De ambitie om De Bolder volledig onder één dak te huisvesten is op dit moment nog niet realiseerbaar, aangezien er de komende drie jaar naar verwachting geen veranderingen zullen plaatsvinden m.b.t. 't Twalûk en Grutsk. Gezien de prognose dat het leerlingaantal zich de komende jaren rond de 130 leerlingen zal stabiliseren, biedt dit in principe wel mogelijkheden om alle groepen van De Bolder weer op één locatie onder te brengen. Dit is echter afhankelijk van een eventuele verhuizing van 't Twalûk en Grutsk naar een andere beschikbare locatie. Het opnieuw inrichten van de leerpleinen en kantoorruimtes binnen De Bolder, evenals het aantrekkelijker maken van de entree, is vanwege de huidige financiële situatie binnen Elan voorlopig uitgesteld. De verwachting is dat deze plannen in het komende schooljaar alsnog gerealiseerd kunnen worden.
TSO-BSO	In het schooljaar 2025 - 2026 zal onderzocht worden in hoeverre de gespecialiseerde groepsopvang van Grutsk (de Bolder) en stichting kinderopvang Friesland de samenwerking kunnen opzoeken voor wat betreft de opvang van kinderen.	Dit voorgenomen speerpunt is in het afgelopen schooljaar niet verder onderzocht. Door de reorganisatie binnen de organisatie lag de prioriteit op andere, meer urgente ontwikkelingen. Dit heeft ertoe geleid dat keuzes gemaakt moesten worden in de inzet van tijd en middelen. In het komende schooljaar wordt opnieuw bekeken op welke wijze dit onderzoek alsnog opgepakt kan worden.
Sponsoring	De school heeft geen activiteiten gepland waarbij sponsoring een rol speelt.	Er hebben geen sponsor activiteiten plaatsgevonden.
MR	- Astrid Krol treedt af als lid van de personeelsgeleding. Adriaan Dillema treedt namens het personeel toe. Vanwege ziekte B. van der Kwast zal er naar vervanging gezocht moeten worden. - Voorzitter Boudewijn Dijkstra treedt na de zomervakantie ook af. Ook voor hem zal een vervanger gezocht moeten worden. - De MR peilt onder de ouders de wens tot het invoeren van een continurooster.	Sinds dit schooljaar is de medezeggenschapsraad (MR) weer compleet. De heer Siep Brouwer heeft de plaats ingenomen van mevrouw B. van der Kwast. De heer B. Dijkstra blijft, mede in verband met de reorganisatie, in ieder geval nog een jaar betrokken bij de MR. In het afgelopen jaar heeft de MR geen peiling onder ouders uitgevoerd met betrekking tot het continurooster. De aandacht van de MR lag voornamelijk bij de gevolgen van de reorganisatie. In dit proces heeft de MR het team van De Bolder actief ondersteund en constructief meegedacht. Team en directie spreken hiervoor hun waardering uit.

Overig	In het schooljaar 2025 - 2026 wordt er een watertappunt geplaatst. Transitie OPP's van papier naar ParnasSys. We onderzoeken de mogelijkheden tot een dynamische schooldag.	Het watertappunt is afgelopen schooljaar geplaatst en wordt in het nieuwe schooljaar tijdens de pleinpicknick officieel geopend. Het onderzoek naar de dynamische schooldag heeft niet plaatsgevonden. De medewerker van het onderwijskantoor die dit samen met de directie en directie ondersteuner zou oppakken, ging vanwege de reorganisatie eerder met pensioen dan aanvankelijk gedacht. In het afgelopen schooljaar heeft de transitie van de OPP's van papier naar ParnasSys succesvol plaatsgevonden. Deze digitaliseringsslag heeft geleid tot meer overzicht, eenduidigheid en toegankelijkheid van de ontwikkelingsperspectieven. Daarnaast ondersteunt ParnasSys het team in het planmatig werken en het beter volgen van de voortgang van leerlingen. De implementatie is zorgvuldig verlopen en wordt door het team als een waardevolle stap ervaren in het verder professionaliseren van de leerlingenzorg. Men realiseert zich echter dat dit ook tijd kost.
Subsidie basisvaardigheden	De subsidie basisvaardigheden is toegekend. Van 01/09/25 t/m 10/10/25 dient er een activiteitenplan geschreven te worden en ingediend. Het plan wordt ter instemming aan de MR voorgelegd. Voor 30/11/25 moet er een nulmeting plaatsvinden. Een keer per jaar moet de voortgang worden gemeten. Uiterlijk 24/09/27 dient de verantwoording van de middelen verstuurd te zijn. De 98000,00 wordt als volgt toegekend: juli '25 -> 19.060,08, mrt '26 -> 47.418,96, sept '26 -> 31.920,96.	Het activiteitenplan voor de inzet van de subsidie basisvaardigheden is goedgekeurd. De uitvoering hiervan heeft helaas enige vertraging opgelopen, doordat als gevolg van de reorganisatie er andere urgentere ontwikkelingen waren. Er zijn mooie acties in gang gezet om komend schooljaar hier volop mee aan de slag te gaan. De school heeft bericht gekregen in de steekproef te vallen en dient hiervoor in september '26 een vragenlijst in te vullen.

Versterking PO-VO	De Bolder, Eigen Wijs, De Aquamarijn en de Brège werken samen om de overgang van het po naar het vo te versterken. Momenteel wordt aan een plan gewerkt. Om dit plan uit te kunnen voeren is er een subsidie van 68.000,00 per school toegekend. De Aquamarijn is de penvoerder.	SBO De Bolder heeft zich in het schooljaar 2024-2025 aangesloten bij een rijkssubsidie om de overgang van zijn leerlingen naar het voorgezet onderwijs te versterken. De subsidie “Versterking PO-VO” richt zich op een soepele overgang van SBO-leerlingen naar Praktijkschool Piter Jelles De Brêge, in Leeuwarden. Om dit plan uit te kunnen voeren is er een subsidie van 68.000,00 per school toegekend. Samen met twee andere scholen voor Speciaal Basisonderwijs uit Leeuwarden (IKC Eigenwijs-Speciaal en de Aquamarijn) én De Brêge wordt er vormgegeven aan een soepele overgang van onze leerlingen naar deze Praktijkschool in Leeuwarden. De samenwerking heeft vanwege verschillende oorzaken (ziekte, aansturing, reorganisatie en personele tekorten) nog niet opgeleverd wat we gehoopt hadden. Op 9 juni jl. was de laatste bijeenkomst via Teams. Tijdens deze bijeenkomst is er openlijk gesproken over hoe we het inrichten en vormgeven van deze rijkssubsidie concreet kunnen maken. Een eerste stap is om “live” met elkaar in gesprek te gaan en niet meer via Teams. Dit gesprek is meteen gepland en in de agenda gezet, te weten 21 september in het schooljaar 2026-2027. De deelnemende scholen zullen dan proberen de volgende onderdelen te concretiseren: Warme overdracht. Doorgaande lijn op de praktijkvakken; Kennismaken VO / meeloopdagen / doedag; Ervaring uitwisselen SBO naar VO; Ervaring en kennis uitwisselen VO naar SBO; Gastlessen VO op het SBO; Vergroten ouderbetrokkenheid. De toegekende subsidiegelden zijn nog niet uitgegeven al heeft De Brêge wel nota's qua personele lasten gemaakt en zijn zij zich aan het oriënteren op de vraag hoe ze hun promotiemateriaal een “boost kunnen geven” en wat hiervan de kosten zijn. Een duidelijke wens van alle deelnemers is om de gelden evenredig te verdelen en daarnaast niet alle gelden te besteden aan “personele lasten”. De scholen zouden ook graag investeren in materialen zodat er iets tastbaars “achterblijft” wanneer de subsidie eindigt. De Aquamarijn is penvoeder en verantwoordelijk voor het beheer van de gelden waarin wij, als deelnemers, het volste vertrouwen hebben.
-------------------	---	--

Certificering Jeugd Educatiefonds	We zijn sinds februari 2023 bezig om gecertificeerd te worden door het Jeugdeducatiefonds. We hopen dat de gemeente Waadhoeke de gemeentelijke bijdrage van 5000,00 toekent, zodat wij als school gecertificeerd worden en iets extra's voor onze leerlingen kunnen doen.	SBO De Bolder is sinds september 2025 aangesloten bij het Jeugdeducatiefonds. Het Jeugdeducatiefonds vindt het, net als het team van de Bolder, belangrijk dat alle kinderen maximale ontwikkelingskansen krijgen. Doordat het Jeugdeducatiefonds via de school hulp biedt aan kinderen die het thuis niet breed hebben, krijgen zij dezelfde ontwikkelingskansen als leeftijdsgenootjes. Hierbij werkt het Jeugdeducatiefonds in vertrouwen samen met de school en de leerkrachten. Als leerkrachten zien dat geldgebrek de ontwikkeling van een kind in de weg staat, dan kan de school een aanvraag bij het jeugdeducatiefonds indienen. Mede dankzij de samenwerking met de Waadhoeke is het SBO De Bolder gelukt om zich bij het Jeugdeducatiefonds aan te sluiten. In de praktijk betekent dit dat wij als school per schooljaar tot een bedrag van ongeveer 15.000 euro kunnen declareren ten behoeve van een individuele leerling, een groep leerlingen of de hele school. Zo hebben wij dankzij het JEF dit schooljaar: • de schoolreisjes voor alle leerlingen kunnen betalen; • excursies mogelijk kunnen maken; • alle leerlingen met de kerst een “Kerstpakketje” mee naar huis kunnen geven; • alle leerlingen een mooi boek cadeau gegeven; • alle schoolverlaters in groep 8 kunnen ondersteunen in het • aanschaffen van schoolspulletjes die ze nodig hebben op het Voortgezet Onderwijs; • culturele activiteiten kunnen bekostigen; etc. Deze samenwerking zal ook in het schooljaar 2026-2027 gecontinueerd worden. Het is belangrijk dat we als school komend jaar een balans vinden om het budget in te zetten voor een groep leerlingen, de hele school en dat we erop letten dat er voldoende budget is om ook een individuele leerling te kunnen ondersteunen. Daarnaast kunnen en moeten we (nog) meer bewuste keuzes maken over hoe we het budget willen inzetten.
--	--	--